

Przejęcie terminologii pogań.
 Autor tekstu: **Mariusz Agnosiewicz**

Nazwa	Starożytny Rzym	Kościół rzymsko-katolicki
Pontyfik (<i>pontifex</i>)	Etymologia słowa Pontifex oznacza „budowę mostów” (<i>ponti-fex</i>). Kolegium Pontyfików to jedno z trzech największych kolegiów kapłańskich (w skład którego wchodziły również kapłanki ogniska publicznego), które odpowiadało za publiczny kult narodowy, sprawowali również nadzór nad kultem prywatnym, ofiarami dla umarłych, małżeństwami, strzegli oni we wczesnym okresie republiki tajemnicy formułek procesowych, składali ofiary bóstwom. Pontyfikat — urząd i władza najwyższego kapłana. Głową tego kolegium był początkowo król, w okresie republiki był nim Pontifex Maksimus, który miał przed bogami imitować króla, od czasów cesarstwa tytuł ten nosili cesarze.	Łaciński odpowiednik słowa „kapłan”. Pontyfikat — okres panowania danego papieża
<i>Pontifex Maksimus</i>	W okresie republiki tytuł ten nosił kapłan składający w imieniu króla ofiarę bogom. Sprawował nadzór nad poświęconymi dziewczycami — westalkami (podobnie jak dziś papa nad zakonnicami). W okresie cesarstwa tytułowali się tak zawsze cesarze, włącznie z pierwszym cesarzem chrześcijańskim	 <p>Jan Paweł II — Pontifex Maksimus. Tłumaczy się to jako „Najwyższy Kapłan”. Nie powinno się jednak zapominać, że to był tytuł, a nie tłumaczenie lingwistyczne. Kapłan po łacinie to <i>flamen</i></p>
Bazylika	Dom użyteczności publicznej, budynek handlu i odbywania sądów	Okazały kościół wyższy rangą
Legat	Dowódca legionu	Dyplomata papieski
Nuncjusz (<i>nuntius</i>)	Instytucja rozwodowa — posłannik oznajmiający wolę współmałżonka w sprawie rozwodu	Dyplomata papieski w randze ambasadora
Dziekan, dekanat (<i>decanus</i>)	Decanus był podoficerem w imperium rzymskim	Dekanat to jednostka obejmująca około dziesięciu parafii, na jej czele stoi dziekan

Diecezja	Okręgi podziału administracyjnego wprowadzone przez Dioklecjana Wielkiego	Okręgi podziału administracyjnego
Wikariusz	Tzn. „zastępca”, był zarządcą diecezji, „w zastępstwie” prefekta pretorianów	Zastępca i pomocnik proboszcza
Dekret	Jeden z aktów wydawanych przez cesarzy	Akty wydawane przez biskupów. Delegują m.in. danego księdza do odpowiedniej parafii, nadając mu przy tym <i>iurisdictio</i> na tym terenie (np. wyłączność do udzielania sakramentów)
Prefekt	Urzędnik rzymski (dowódca jazdy, zastępca dowódcy legionu, dowódca pretorianów, gwardii cesarskiej, kohort miejskich, itp.)	Katecheta; duchowny rzymsko-katolicki sprawujący nadzór nad klerykami w seminarium duchownym; tytuł kardynała stojącego na czele kongregacji (ministerstwa watykańskiego)
Konsekracja (<i>consecratio</i>) i profanacja	<i>Consecratio</i> w dawnych wierzeniach italskich były to obrzędy związane z nadaniem świętości danemu przedmiotowi lub istocie, który można było „odświęcić” poprzez obrząd <i>profanatio</i>	Konsekracja związana jest z Eucharystią i Najświętszym Sakramentem (formuła magiczna dzięki której następuje przemienienie opłatka w ciało Jezusa). Profanacja to słowo o wydźwięku pejoratywnym, oznaczającym zbezczeszczenie lub bezbożność.
Kuria (<i>curia</i>)	jednostka podziału obywateli, zespół dziesięciu rodów; miejsce posiedzeń senatu	ogół osób pomagających biskupowi w zarządzie diecezji; kuria rzymska — ogół urzędników i instytucji (kongregacji, trybunałów, urzędów) działających z ramienia papieża, dwór papieski i kolegium kardynalskie
denar (<i>denarius</i>)	główna jednostka monetarna Rzymu	<i>Denarius Petri</i> - danina na rzecz papieża, świętopietrze

Mariusz Agnosiewicz

Założyciel, redaktor naczelny i publicysta Racjonalisty, założyciel i prezes Polskiego Stowarzyszenia Racjonalistów. Kontakt online ([GG](#), [Skype](#))

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 12-07-2002)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1064) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1064>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz
Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl